

ТЕОРЕТИЧНА МЕХАНІКА. Частина – 1.

Статика. Кінематика.

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>13 Механічна інженерія</i>
Спеціальність	<i>131 Прикладна механіка</i>
Освітня програма	<i>«Інжиніринг паковань та пакувального обладнання»</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>очна(денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>I курс, весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>4,5 кредити (135 годин)</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Екзамен / МКР, СРС</i>
Розклад занять	<i>18 год. – лекцій, 36 год. – практичних занять, 81 год. – самостійна робота</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: <i>к.ф.-м.н., доцент, Кикоть Сергій В'ячеславович, kykot.serhii@ill.kpi.ua</i> Практичні: <i>к.т.н., доцент, Тарасовська Світлана Олександрівна, starasovska@gmail.com</i>
Профіль викладача	
Розміщення курсу	<i>MOODLE: https://do.ipu.kpi.ua/course/view.php?id=6012</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Навчальна дисципліна «Теоретична механіка. Частина-1. Статика. Кінематика» є частиною дисципліни Теоретична механіка, у якому вивчають основні поняття та закони механіки; методи вивчення умов рівноваги і руху реальних фізичних об'єктів, які моделюють у вигляді матеріальної точки, твердого тіла і механічної системи; методи перетворення систем сил у інші, їм еквівалентні; розрахунок будівельних конструкцій та визначення зусиль, які в них виникають; способи визначення центра ваги заданої фігури; способи визначення кінематичних характеристик матеріальних точок та найпростіших рухів механічних систем і твердих тіл (аналітичні, графічні, із застосуванням комп'ютера).

Курс «Теоретична механіка. Частина-1. Статика. Кінематика» дає студенту конкретні знання для визначення умов руху і рівноваги фізичного об'єкта, а також знайомить з основними кінематичними характеристиками простих рухів і є фундаментом для отримання базових знань з кінематики та динаміки твердого тіла («Теоретична механіка. Частина – 2. Кінематика» та «Теоретична механіка. Частина – 3. Динаміка») і механічних систем, а також для вивчення таких дисциплін, як прикладна механіка, опір матеріалів, деталі машин. У курсі знайшли відображення сучасні запитання про задачі та методи визначення умов рівноваги механічних систем, які застосовують у різних галузях машинобудування. Його викладання передбачає: розвиток логічного

та алгоритмічного мислення, оволодіння основними методами правильної постановки задачі, вибору об'єкта дослідження.

Мета вивчення дисципліни «Теоретична механіка. Частина-1. Статика. Кінематика» – дати студентам теоретичні знання і практичні уміння в галузях: розрахунку опорних реакцій та внутрішніх сил статично визначених конструкцій, визначення кінематичних параметрів руху матеріальної точки та елементів простих передач.

Предмет навчальної дисципліни «Теоретична механіка. Частина-1. Статика. Кінематика» вивчає умови рівноваги твердого тіла та їх систем; сили тертя у механічних системах; методи визначення реакцій у стрижнях ферми; способи задання законів руху матеріальних точок та методи дослідження найпростіших рухів твердих тіл.

Програмні результати навчання

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності бакалавра за спеціальністю

Компонента професійної підготовки «Теоретична механіка – 1. Статика» освітньо-професійної програми «[Конструювання та дизайн машин](#)» підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 131 «Прикладна механіка» галузі знань 13 «Механічна інженерія» та затвердженого [стандарту вищої освіти України](#) першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 13 – «Механічна інженерія» формує у студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 131 «Прикладна механіка» такі фахові компетентності — здатності до реалізації професійних обов'язків:

- ФК1. Здатність аналізу матеріалів, конструкцій та процесів на основі законів, теорій та методів математики, природничих наук і прикладної механіки.
- ФК5. Здатність використовувати аналітичні та чисельні математичні методи для вирішення задач прикладної механіки, зокрема здійснювати розрахунки на міцність, витривалість, стійкість, довговічність, жорсткість в процесі статичного та динамічного навантаження з метою оцінки надійності деталей і конструкцій машин.
- ФК10. Здатність описати та класифікувати широке коло технічних об'єктів та процесів, що ґрунтується на глибокому знанні та розумінні основних механічних теорій та практик, а також базових знаннях суміжних наук.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

Уміння бакалавра визначаються за видами навчальної діяльності як конкретизація загальних і фахових компетентностей в програмі навчальної дисципліни, практики, індивідуального завдання і застосовуються як критерії відбору необхідних і достатніх знань (змістових модулів), які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти:

- РН1. Вибирати та застосовувати для розв'язання задач прикладної механіки придатні математичні методи (відповідні ФК: 1,5,10; відповідні ЗК: 1,2,3,4,6,7,13) ;
- РН9. Знати та розуміти суміжні галузі (механіку рідин і газів, теплотехніку, електротехніку, електроніку) і вміти виявляти міждисциплінарні зв'язки прикладної механіки на рівні, необхідному для виконання інших вимог освітньої програми (відповідні ЗК: 2,6,7,13);
- РН16. Вільно спілкуватися з професійних питань усно і письмово державною та іноземною мовою, включаючи знання спеціальної термінології та навички міжособистісного спілкування (відповідні ЗК: 4,5,6,7,8,9,12,14,15);

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Навчальна дисципліна «Теоретична механіка» базується на знаннях та вміннях, які студенти отримують в результаті вивчення елементарної і вищої математики, аналітичної алгебри, нарисної геометрії, загальної фізики.

Цей курс дає студенту конкретні знання для складання математичної моделі рівноваги окремих матеріальних точок, твердих тіл та механічних систем, навички запису диференціальних рівнянь будь-якого можливого руху та є фундаментом для вивчення таких дисциплін, як гідро- і аеродинаміка, теорія коливань, теорія пружності, пластичності і оболонок, механіка суцільного середовища.

3. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Статика

- Тема 1.1. Вступ до курсу.
- Тема 1.2. Основні поняття статички.
- Тема 1.3. Основна теорема статички.
- Тема 1.4. Перетворення систем сил.
- Тема 1.5. Плоскі ферми.
- Тема 1.6. Рівновага тіл з урахуванням тертя.

Розділ 2. Кінематика матеріальної точки та простих рухів твердого тіла

- Тема 2.1. Кінематика матеріальної точки.
- Тема 2.2. Найпростіші рухи твердого тіла.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова:

1. Кузьо І.В. та ін. Теоретична механіка: підруч. для студ. вищ. навч. техн. закл. – Харків: Фоліо, 2017. –780 с.
2. Павловський М.А. Теоретична механіка: підручник. – К.: Техніка, 2002. – 512 с.
3. Векерик В. І., та ін. Теоретична механіка. Частина перша. Статика. Кінематика: Навч. посіб. – Івано-Франківськ: Факел, 2002. – 273 с.
4. Теоретична механіка: Збірник задач: навч. посібник для студ. вищих навч. закл./ за ред. М. А. Павловського. К.: Техніка, 2007. – 400 с.

Допоміжна:

5. Лобас Л.Г., Лобас Людм. Г. Теоретична механіка: Підручник для студентів вищих технічних навчальних закладів / Л.Г. Лобас, Людм.Г. Лобас. – К.: ДЕТУТ, 2008. – 406 с.
6. Яскілка М.Б. Збірник завдань для розрахунково-графічних робіт з теоретичної механіки. Посібник. - К.: Вища шк.: Веселка, 1999. – 351 с.
7. Глонь О.А. Основи теоретичної механіки. – К.: ВКД «Софія», 1997. – 144 с.
8. Войтович Л.Г., Галанзовська М.Р., Серілко Л.С., Щурик В.О. Практикум з теоретичної механіки. Статика, кінематика. Частина 1. Навчальний посібник.– Рівне: НУВГП, 2018. – 162с.
9. Філімоніхін Г.Б., Пирогов В. В. Теоретична механіка. Статика. Кінематика: Навч. посібник [електроний ресурс]. – Кіровоград: КНТУ, 2014. – 64с.
10. Бутенин Н. В. Курс теоретической механики : учебное пособие для ВО : в двух томах / Н. В. Бутенин, Я. Л. Лунц, Д. Р. Меркин. – 12-е изд., стер. – СПб.: Изд. «Лань», 2020. – 732с.
11. Яблонский А.А., Никифорова В.М. Курс теоретической механики. Учебник для технич. вузов. – 8-е изд., изд., стер. – СПб.: Изд. «Лань», 2001. – 768 с.

12. Сборник заданий для курсовых работ по теоретической механике : Учебное пособие для студ. техническ. вузов / А.А. Яблонский, С.С. Норейко, С.А. Вольфсон и др. ; Под. ред. А.А. Яблонского. – М. : Интеграл-Пресс, 2006. — 384 с.
13. Мещерский И.В. Задач по теоретической механике. Учебное пособие. — 51-е изд., стер. — Под. ред. В.А. Пальнова, Д.Р. Меркина. — СПб.: Изд. «Лань», 2012. — 448 с.
14. Бать М.И., Джанелидзе Г.Ю., Кельзон А.С. Теоретическая механика в примерах и задачах. Том 1. Статика и кинематика: Учебное пособие. 12-е изд., стер. – СПб.: Изд. «Лань», 2013. — 672 с.
15. Сборник коротких задач по теоретической механике: Учеб. Пособие для втузов / под ред. Кепе О. Э. – М.: Высшая школа, 1989. – 368 с.
16. Попов, А.И. Механика. Решение творческих профессиональных задач : учебное пособие / А.И. Попов. – Тамбов : Изд-во Тамб. гос.техн. ун-та, 2007. – Ч. 1. – 108 с.
17. Попов, А.И. Механика. Решение творческих профессиональных задач : учебное пособие / А.И. Попов. – Тамбов : Изд-во Тамб. Гос. техн. ун-та, 2007. – Ч. 2. – 80 с.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Таблиця 2. Структура навчальної дисципліни.

Тема	Контент	Кількість годин			
		Л	П	СРС	Σ
Розділ 1. . Статика					
1.1. Вступ до курсу.	Вступ до курсу.	1			1
1.2. Основні поняття статички	Поняття сили, зрівноваженої системи сил. Проекція сили на вісь, площину. Розклад сили на координатні складові. Аксиоми статички. Найпростіші теореми статички. Система збіжних сил. Класифікація сил в статичці, метод перерізів. Механічні в'язі та їх реакції. Момент сили відносно точки/осі. Пара сил. Теореми про пару сил.	3	4	4	11
1.3. Основна теорема статички	Головний вектор та головний момент системи сил. Лема про паралельне перенесення сили. Основна теорема статички (теорема Пуансо).	2	2	3	7
1.4. Перетворення систем сил	Залежність головного вектора та головного моменту від вибору центра зведень. Умови рівноваги системи сил в частинних випадках. Статичні інваріанти. Зведення просторової системи сил до найпростішого вигляду. Динамічний гвинт. Рівняння гвинтової осі Теорема Варіньона. Система двох паралельних сил. Центр системи паралельних сил. Центр ваги твердого тіла. Центр ваги деяких тіл	4	12	4	20
1.5. Плоскі ферми	Основні означення. Методики визначення зусиль у стержнях простої ферми	2	2	4	8
1.6. Рівновага тіл з урахуванням тертя	Тертя ковзання. Кут тертя та конус тертя. Тертя кочення. Тертя нитки о циліндричну поверхню	2	2	3	7

Тема	Контент	Кількість годин			
		Л	П	СРС	Σ
Розділ 2. Кінематика матеріальної точки та простих рухів твердого тіла					
2.1. Кінематика матеріальної точки	Векторний/Координатний/Натуральний спосіб визначення руху матеріальної точки. Зв'язок між координатним і натуральним способами визначення руху матеріальної точки. Осі натурального тригранника. Класифікація руху точки за пришвидшенням	2	6	4	12
2.2. Прості рухи твердого тіла	Поступальний рух твердого тіла. Обертання тіла навколо нерухомої осі.	2	4	3	9
Виконання задач для самостійної роботи студента	Розрахунково-графічна робота (РГР)			18	18
Контрольні заходи.	Модульна контрольна робота (МКР)		4	8	12
Підготовка до екзамену				30	30
Разом:		18	36	81	135

Платформа дистанційного навчання:

Для більш ефективної комунікації зі студентами та засвоєння ними теоретичного матеріалу використовується електронна пошта, сервіс Google Meet для проведення онлайн-нарад, месенджер Telegram, платформа [MOODLE](#), а також eCampus КПІ ім. Ігоря Сікорського, за допомогою яких:

- спрощується розміщення та обмін навчальним матеріалом;
- здійснюється зворотній зв'язок стосовно навчальних завдань;
- оцінюються виконання домашніх завдань;
- ведеться облік та оцінювання виконання плану навчальної дисципліни.

6. Самостійна робота студента

Самостійна робота студентів передбачає самостійне вивчення теоретичного матеріалу, викладеного у літературних джерелах та виконання з врахуванням рекомендацій викладача домашніх завдань та РГР для закріплення набутих знань. Зазначені завдання мають бути оформлені у вигляді звіту/пояснювальної записки з наведенням основних результатів та їх аналізом.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Правила відвідування занять

Відвідування лекцій та практичних занять, а також відсутність на них, не оцінюється, але фіксується в Moodle. Однак, згідно *Правил внутрішнього розпорядку Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»* (<https://kpi.ua/admin-rule>) студенти зобов'язані відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний та практичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для виконання семестрового індивідуального завдання. Оцінюється студент у разі точних і правильних відповідей на поставлені питання.

Якщо студент не може бути присутнім на заняттях, він все одно несе відповідальність за виконання завдань, що проводились в аудиторії.

Правила поведінки на заняттях та контрольних заходах

На аудиторних заняттях (лекціях чи практичних заняттях) вітається активна участь студентів та вимагається відключення електронних пристроїв, якщо це не передбачено планом проведення заняття.

На будь-якому контрольному заході дозволяється використання літературних джерел в паперовому вигляді з переліку, вказаному в розділі 4. Заборонено використовувати електронні пристрої, якщо не передбачено планом проведення контрольного заходу.

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Правила призначення штрафних та заохочувальних балів

Система оцінювання орієнтована на отримання балів студентами за своєчасність виконання контрольних заходів (експрес-опитувань та модульних контрольних робіт). Штрафні бали нараховуються виключно за невчасне виконання контрольного заходу, а саме:

Таблиця 3. Розподіл заохочувальних та штрафних балів.

Заохочувальні бали		Штрафні бали	
<i>Критерій</i>	<i>Ваговий бал</i>	<i>Критерій</i>	<i>Ваговий бал</i>
<i>Удосконалення дидактичних матеріалів пропозиції щодо покращення опанування навчального контенту (активна участь на форумах та щотижневих тематичних опитуваннях у дистанційному курсі).</i>	<i>до +5</i>	<i>Порушення термінів виконання індивідуального завдання: а) запізнення до 10 діб; б) запізнення понад 10 діб.</i>	<i>До – 15% від макс. балу за завдання (1 бал)</i>
<i>Відмінний, повний конспект лекцій у паперовому поданні за умови присутності на усіх лекційних заняттях, наявність вчасно виконаних завдань РГР та домашніх завдань.</i>	<i>до +5</i>	<i>Повторне написання МКР</i>	<i>до -10% від максимального балу (1 бал)</i>

Загальна кількість штрафних балів не може перевищувати 10 балів.

Пропущені контрольні заходи, правила дедлайнів та перескладань

Своєчасне виконання усіх контрольних заходів є обов'язковим. Якщо студент(-ка) був(-ла) відсутнім(-ньою) без поважних причин, що підтверджується документально, на занятті, на якому запланований контрольний захід, або його не виконав, то він(вона) має можливість пройти контрольний захід в інший час, погоджений з викладачем, відповідальним за проведення цього заходу. При цьому за несвоєчасне виконання нараховуються штрафні бали згідно *Правил призначення штрафних та заохочувальних балів* цього розділу.

У випадку накопичення студентом(-кою) максимально-можливої кількості штрафних балів (10 балів) він(вона) втрачає можливість виконувати невчасно контрольні заходи.

Контрольні заходи можуть бути пройдені до початку семестрового контрольного заходу.

Перескладати контрольний захід дозволяється лише у випадку, якщо він оцінений на 0 балів. Технічні проблеми (пошкодження обладнання, проблеми з друком) не є поважною причиною для несвоєчасної здачі роботи.

Відпрацювання пропущеного заняття з лекційного курсу здійснюється шляхом написання конспекту лекції та захисту теоретичного матеріалу за відповідною темою. Відпрацювання пропущеного практичного заняття здійснюється шляхом самостійного виконання завдання, а за необхідності – з консультацією викладача, і його захисту відповідно до графіку консультацій викладача.

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Навчання іноземною мовою

Навчальна дисципліна «Теоретична механіка. Частина 1. Статика. Кінематика» не передбачає її вивчення англійською мовою.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна «Теоретичної механіки – 1. Статика. Кінематика» може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами, окрім осіб з серйозними вадами зору, які не дозволяють виконувати завдання за допомогою персональних комп'ютерів, ноутбуків та/або інших технічних засобів.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Види контролю

Поточний контроль. З метою діагностики залишкових знань та умінь студентів за окремими темами та розділами є індивідуальне завдання (ІЗ) впродовж семестру, що складається з 3-х задач розрахунково-графічної роботи (РГР) та 2-х частин модульної контрольної роботи (МКР) та 3-х - тестів.

ІЗ спрямоване на перевірку наявності знань та практичних вмінь, набутих в процесі навчання після ключових тем та охоплюють їх основні поняття. Задачі РГР відповідають ключовим темам, які видаються протягом семестру. Оголошення про кожну задачу ключової теми ІЗ, формат звіту, зміст роботи та дедлайн виконання оголошуються викладачем на практичному занятті після проходження відповідної ключової теми. Виконання самостійне.

Календарний контроль: проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу.

В семестрі дві проміжні атестації студентів (далі – атестація). Основне завдання МКР є діагностика теоретичних та практичних умінь та навичок. Кожна частина МКР складається з двох практичних завдань, приклади якого розібрані на попередніх практичних заняттях. Перша атестація проводиться на 8-му тижні навчання, а умовою отримання позитивної атестації на ній – поточний рейтинг не менший 15 балів. Друга атестація проводиться на 14-му тижні, а умовою отримання позитивної атестації на ній – поточний рейтинг не менший 30 балів.

МКР проводиться на практичних заняттях у письмовій формі. Тривалість МКР – дві академічні години (одне практичне заняття). Модульна контрольна робота розбивається на дві частини згідно розділів:

- 1). Рівновага складеної системи тіл.

2). Кінематика простих рухів твердого тіла.

Семестровий контроль – екзамен. Контрольне завдання складається з одного теоретичного питання з переліку, що наданий у розділі 9 та двох практичних задач, приклад яких розглядався на практичному занятті. Форма проведення – письмова. Екзамен проводиться на екзаменаційній сесії, тривалість – 3 академічні години.

Таблиця 4. Розподіл балів за контрольні заходи поточного контролю впродовж семестру.

№ з/п	Контрольний захід поточного контролю	Кількість	Ваговий бал	Усього	Відсоток
I	Виконання задач для самостійної роботи студента	3	6	18	18
II	Тестування за теоретичним та практичним матеріалом курсу	3	5	15	15%
III	Активність на заняттях з врахуванням наявності конспекту та <u>вчасно</u> виконаних завдань РГР та Д/З	7	1	7	7%
IV	Модульна контрольна робота (МКР)	2 частини	10	20	20%
V	Екзамен	1	40	40	40%
Разом за семестр				100	100%

Поточний контроль

I. Таблиця 5. Критерії оцінювання та розподіл балів за індивідуальне завдання (РГР).

№ з/п	Критерії оцінювання ІЗ (РГР)	Відсоток	Бали	Середній бал	Оцінка
1	ІЗ виконане вірно і на високому рівні, представлено повний розв'язок завдання з аналізом отриманого результату. Здобувач дає повні, обґрунтовані відповіді на контрольні запитання	95%...100%	5,7...6	5,85	Відмінно
2	ІЗ виконане вірно, але мають місце окремі недоліки непринципового характеру: наявні незначні арифметичні помилки у розрахунках, деякі зауваження до методики розв'язання. Здобувач дає відповіді на контрольні запитання з незначними помилками	75%...94%	4,5...5,64	5,07	Добре
3	ІЗ виконано, однак є суттєві помилки: розрахунки неправильні внаслідок допущених грубих помилок. Здобувач допускається суттєвих помилок у відповідях на контрольні запитання	60%...74%	3,6...4,44	4,02	Задовільно
4	ІЗ виконано, однак містить принципові помилки у розв'язанні. Здобувач в цілому не володіє матеріалом (робота не зараховується)	35%...59%	0	0	Незадовільно
5	Завдання не виконано	0			
СРС (РГР) вважається зарахованою якщо набрано не менше 3 бали, що складає 60 % від					

максимально можливої кількості балів (max = 5 бали).

II. Таблиця 6. Критерії оцінювання роботи здобувача на лекційних та практичних заняттях.

№ з/п	Критерії оцінювання відповіді на заняттях	Ваговий бал
1	Правильна в цілому відповідь	1
2	Відповідь з істотними недоліками	0,5
3	Відповідь з принциповими помилками	0

III. Таблиця 7. Критерії оцінювання та розподіл балів за тестування (захист РГР).

№ з/п	Критерії оцінювання тестування (захист РГР)	Відсоток	Бали	Середній бал	Оцінка
1	Виявлено глибокі знання та успішно справилися із тестовим завданням, (не менше 95% потрібної інформації).	95%...100%	4,75...5	4,88	Відмінно
2	Виявлено повні знання в обсязі, достатньому для подальшої роботи, (не менше 75% потрібної інформації).	75%...94%	3,75...4,7	4,23	Добре
3	Виявлено розуміння поставленого завдання, але глибина знань не може гарантувати безпомилкового виконання фахових технічних завдань, (не менше 60% потрібної інформації) .	60%...74%	3...3,7	3.35	Задовільно
4	Виявлено значні прогалини та недоліки у відповідях та помилки, (менше 60% потрібної інформації).	35%...59%	0	0	Незадовільно
5	Відповідь відсутня або не правильна	0%...34%			

Тест вважається складеним якщо набрано не менше 3 бали, що складає 60 % від максимально можливої кількості балів (max = 5 балів).

Календарний контроль.

IV. Таблиця 8. Критерії оцінювання та розподіл балів для модульної контрольної роботи (МКР).

№ з/п	Критерії оцінювання модульної контрольної роботи (МКР)	Відсоток	Бали	Середній бал	Оцінка
1	За повну відповідь, що містить взаємозв'язок основних понять та визначень і характеризується логічним та чітким викладенням матеріалу. Правильно отриманий загальний розв'язок та числова відповідь (не менше 95% потрібної інформації)	95%...100%	9,5..10	9,75	Відмінно
2	Якщо при виконанні завдання застосовано вірний алгоритм, але допущені непринципові помилки, відсутня необхідна деталізація (не менше 75% потрібної інформації)	75%...94%	7,5...9,4	8,45	Добре

3	Якщо при виконанні завдання допущені неточності, які зумовили неправильні розрахунки всього завдання, (не менше 60% потрібної інформації).	60%...74%	6...7,4	6,7	Задовільно
4	Якщо студент виконав завдання і допустив принципові помилки, (менше 60% потрібної інформації)	35%...59%	0	0	Незадовільно
5	Відповідь відсутня або не правильна	0%...34%			

МКР вважається зарахованою, якщо набрано не менше 6 балів, що складає 60 % від максимально можливої кількості балів (max = 10 балів).

Семестровий (підсумковий) контроль: ЕКЗАМЕН

Мінімальний пороговий рівень оцінки за кожним запланованим для освітньої компоненти результатом навчання не може бути нижчим за 60 % від максимально можливої кількості балів.

Таблиця 9. Умови допуску до заліку.

№ з/п	Обов'язкові умови допуску до екзамену	Умови допуску до екзамену	Критерій	Бали
1	Виконання ІЗ (РГР)	Мінімальний позитивний рейтинговий бал за індивідуальні завдання (РГР)	Зараховано викладачем (max = 18 балів)	≥ 11 до 18
2	Активність здобувача на поставлені питання під час лекційних та практичних занять		Зараховано викладачем (max = 4 балів)	≥ до 4
3	Складання тестів	Мінімальний позитивний рейтинговий бал за проходження тестів	Зараховано викладачем (max = 15 балів)	≥ 9 до 15
4	Виконання МКР	Позитивний результат за виконання першої та другої частини МКР	Зараховано викладачем, якщо рейтингова оцінка складає не менше 75% від максимально можливої кількості балів (max = 20 балів)	≥ 15 до 20
5	Поточний (семестровий) рейтинг (складається з суми рейтингових балів контрольних заходів)		Рейтингова оцінка складає не менше 60% від максимально можливої кількості балів (max = 60 балів)	≥ 36 до 60

Таблиця 10. Критерії оцінювання та розподіл балів для семестрового контролю.

№ з/п	Критерії оцінювання екзамену	Відсоток	Задачі	Теоретичне питання	Бали	Середній бал	Оцінка
1	За повну відповідь, що містить взаємозв'язок основних понять та визначень і характеризується логічним та чітким викладенням матеріалу/доведенням теоретичних питань; повне володіння усіма методами розв'язання задач, вміння аналізувати та узагальнювати отримані результати	95%...100%	28,5...30	9,5...10	38...40	39	Відмінно
2	Логічно обґрунтована і завершена відповідь на теоретичні запитання; впевнене володіння методами розв'язання задач	85%...94%	25,5...28,2	8,5...9,4	34...37,6	35,8	Дуже добре
3	Обґрунтована і послідовна відповідь на теоретичні запитання; при розв'язуванні задач допущені неprincipові помилки, в цілому продемонстровано володіння методами розв'язання задач механіки	75%...84%	22,5...25,2	7,5...8,4	30...33,6	31,8	Добре
4	Неповна відповідь на теоретичні запитання із суттєвими помилками; при розв'язуванні задач допущені суттєві помилки, однак підхід до розв'язання здійснений методично вірно	65%...74%	19,5...22,2	6,5...7,4	26...29,6	27,8	Задовільно
4	Неповна відповідь на теоретичні запитання із значними помилками; при розв'язуванні задач допущені суттєві помилки, підхід до розв'язання здійснений лише чітко за методикою	60%...64%	18...19,2	6...6,4	24...25,6	24,8	Достатньо
5	Відповідь надано на рівні	0%...59%	0	0	0	0	Незадовіль

означень та кінцевих формул, або відсутня; розв'язання задач уривчасте, непослідовне, або відмова відповідати за білетом						НО
Залік вважається зарахованим, якщо набрано не менше 24 бали, що складає 60 % від максимально можливої кількості балів (max = 40 балів).						

Оцінка за освітнім компонентом загалом.

Підсумкове оцінювання результатів навчання здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням до оцінок за університетською шкалою. Підсумкова оцінка з освітнього компонента загалом, визначається як сума оцінок/балів за всіма успішно оціненими результатами навчання під час семестру (оцінки нижче від мінімального порогового рівня до підсумкової оцінки не додаються) та оцінка, що отримана під час екзамену. Якщо оцінка студента за екзамен є нижчою від мінімального порогового рівня (< 24 бали) (< 60 % від максимально можливої кількості балів для визначеної форми контролю), то бали за екзамен не додаються до семестрової оцінки (вважаються рівними нулю), а підсумкова оцінка із дисципліни є "Незадовільною".

Таблиця 12. Відповідність рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою.

Відсотки	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за університетською шкалою за освітнім компонентом
≥ 60 %	95...100	Відмінно
	85...94	Дуже добре
	75...84	Добре
	65...74	Задовільно
	60...64	Достатньо
< 60 %	Менше 60	Незадовільно
	Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Орієнтовний перелік теоретичних питань, що виносяться на екзамен:

1. Курс «Теоретична механіка». Розділи курсу, основні терміни та задачі. Статика, предмет і задачі статички. Визначення основних понять. Зосереджені та розподілені сили, зовнішні та внутрішні сили. Аксиоми статички.
2. Проекція сили на вісь, площину. Розклад сили на дві сили з заданими напрямками, розкладання на координатні складові. В'язі, типи в'язей та їх реакції. Активні та пасивні сили. Аксиома про в'язі.
3. Система збіжних сил. Рівнодіюча СЗС. Геометричний і аналітичний способи визначення рівнодіючої. План сил (силовий багатокутник). Умова рівноваги твердого тіла (ТТ) під дією СЗС. Теорема про три сили.
4. Момент сили відносно точки, відносно осі. Способи визначення. Пара сил. Момент пари сил. Теореми про пару сил.
5. Лема про паралельний перенесення сили. Головний вектор системи сил. Головний момент системи сил. Основана теорема статички (теорема Пуансо). Статичні інваріанти. Зведення довільної системи сил до найпростішого виду. Динамічний гвинт.

6. Умови рівноваги ТТ під дією: а) довільної просторової системи сил; б) довільної плоскої системи сил; в) системи збіжних сил; г) системи паралельних сил (плоскої та просторової). Методика розв'язання задач на рівновагу ТТ. Приклади.
7. Теорема Варіньона. Центр паралельних сил. Координати центра паралельних сил. Центр ваги ТТ. Способи визначення координат центра ваги.
8. Тертя ковзання, кочення. Коефіцієнт тертя. Окремі випадки визначення сили тертя.
9. Ферма. Методи визначення зусиль у стрижнях ферми (вирізання вузлів, Ріттера).
10. Кінематика, предмет та задачі кінематики. Визначення основних понять. Кінематика матеріальної точки (МТ). Поняття руху, шляху та положення МТ. Способи їх визначення.
11. Визначення швидкості/пришвидшення МТ за векторним, координатним та натуральним способами завдання руху. Класифікація руху МТ за пришвидшенням.
12. Найпростіші рухи ТТ. Поступальний рух, обертальний рух навколо нерухомої осі. Кінематичні рівняння руху. Розподіл лінійних швидкостей/пришвидшень точок ТТ при найпростіших його рухах.
13. Складний рух МТ. Абсолютний, відносний та переносний рухи МТ. Теорема про додавання швидкостей/пришвидшень МТ. Абсолютні, переносні та відносні швидкості / пришвидшення МТ. Теорема Коріоліса, коріолісове пришвидшення МТ. Способи визначення.
14. Приклади визначення абсолютного пришвидшення МТ. Визначення кінематичних характеристик МТ при поступальному/обертальному переносному її русі.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено доцентом кафедри динаміки і міцності машин та опору матеріалів,
к.ф.-м.н., доцент, Сергій КИКОТЬ,

Ухвалено кафедрою кафедри динаміки і міцності машин та опору матеріалів
протокол № 13 від 22 / 06 / 2023 р.

Погоджено Методичною комісією Навчально-наукового механіко-машинобудівного інституту
протокол № 9 від 30 / 06 / 2023 р.